

[Hølge Larsen.]

Jeg skal gerne sige, at vi naturligvis i udvalget vil medvirke til at få gennemdrøftet disse og andre spørgsmål, der har været rejst her, og skal dermed anbefale lovforslaget til en hurtig behandling.

Morten Lange: Jeg vil gerne begynde med almindelige komplimenter til den højtærede undervisningsminister for lovforslaget, dets hurtige fremsættelse og dets betydelige format. Det er et spring fremad, og det skal ikke være nogen hemmelighed, at det afgjort er blevet vurderet og højt vurderet i de kredse, som vil få udbytte af det i de kommende tider.

I den valgkamp, vi lige har været igennem, hørte jeg ikke nogen, der rumsterede rundt med ca. 60 mill. kr. til ungdommens uddannelsesfond. Hvis man begyndte at omtale en stigning på 5 eller 10 mill. kr., var der nogen, der syntes, det lød flot. Det skyldtes mangel på kendskab på det daværende tidspunkt til behovets faktiske størrelse; det har vi nu måske lidt sent fået med betænkningen, og resultatet er åbenbart kommet så nogenlunde kontant i form af et lovforslag.

Det har haft en lang vej. I 1944-45 foreslog dels studenterorganisationen Frit Forum, dels ganske kort efter Danske Studerendes Fællesråd en ordning, som i sin økonomiske ramme minder meget stærkt om det foreliggende forslag. Der kom det ud af det, der plejer at komme ud af den slags gode ideer, nemlig et løfte om, at man ved lejlighed skulle se på det i et udvalg. Ungdomskommissionen fik arbejdet overdraget og nedkom i 1952 med en betænkning, og de store håb og forventninger, man havde givet de studerende i 1945, blev efterhånden tareret ud til et overordentlig beskedent forsøg på at lave et ungdommens uddannelsesfond. Det blev dengang af de studerende modtaget med den allerbitreste og største skuffelse. Først i dag ser det forhold ud til at vende.

Det må fremhæves i denne forbindelse og måske specielt til efterretning for venstre og de konservative, at studenterrepræsentanterne — og dermed tænker jeg ikke på enkelte studenter, der har følt sig foranlediget til at skrive en kronik et eller andet sted — studenternes valgte repræ-

sentanter i de 15 år, der er gået, siden 1945-forslaget blev fremsat, konsekvent og vedholdende har fastholdt legatlinjen, nødvendigt er gået med på kompromiser i retning af lidt lånekonvertering hist og her; men studenternes linje har været klar og konsekvent i 15 efter hinanden valgte Danske Studerendes Fællesråd. Det er en ganske overordentlig imponerende kontinuitet i en ellers så levende forsamling, og det skulle måske sige noget om, hvorledes meningen er blandt dem, som modtager støtten. Og det nytter ikke noget at komme med tilfældige bemærkninger fra en eller anden student som reflekterende tanker blandt de studerende. Det er ikke repræsentativt, og man har helt andre og bedre kilder at gå til.

Der vil også være grund til at takke kommissionen for den vissengule betænkning. Det er jo en betænkning, der har haft en lidt mærkelig fortid. Den er inspireret af en skattekommission, som de studerende fik nedsat for i hast at få behandlet nogle småsager angående skatter, og undervisningsministeriet benyttede den opportune lejlighed til at udvide kommissionens kommissorium, efter at medlemmerne var udnævnt. Jeg synes, der vil være anledning til her at takke den dertil arbejdende kommission for, at den på trods af sit oprindelig helt anderledes udarbejdede kommissorium har været i stand til at arbejde sig igennem dette overordentlig store stof og komme med så klar vejledning for tinget.

Det vigtigste eller noget af det mest betydningsfulde for vort arbejde er den studenterundersøgelse, betænkningen indeholder. Den giver den basis, vi skal arbejde på, og viser i virkeligheden ting, som formodentlig slet ikke har været forstået tidligere blandt lovgivere her i landet. Jeg er helt sikker på, at den erhvervsarbejdsprocent, som studenterundersøgelsen viser, vil have overrasket de fleste; men endnu mere sikker er jeg på, at den forholdsvis svage forældre støtte, som de procentiske tal peger på, er endnu mere overraskende. Der er sket en koncentration af den virkelige rigdom her i landet. De mellemlag, hvorfra studenterne kommer, har i ringere og ringere grad så meget tilovers, at de kan finansiere deres børns studium.

Det må betragtes som et betydeligt frem-